

Uchwała Nr XI/139/2011
Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim
z dnia 25 października 2011r.

w sprawie wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności niektórych przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i Europejską Kartą Samorządu Lokalnego.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777 i Nr 149, poz. 887) oraz art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946) uchwała się, co następuje :

§ 1. Postanawia się wystąpić do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie czy wobec braku zapewnienia koniecznych środków finansowych w postaci zwiększenia dochodów własnych lub subwencji na realizację nowych zadań art. 197 ust. 1 i 2 oraz art. 247 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887) są zgodne z art. 2 i z art. 167 ust. 1 i ust. 4 Konstytucji RP oraz z art. 9 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. i ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607).

§ 2. Upoważnia się Prezydenta Miasta Stargard Szczeciński do udzielenia pełnomocnictwa do sporządzenia wniosku i reprezentowania Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim przed Trybunałem Konstytucyjnym.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 191 ust. 1 pkt 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem w sprawach, o których mowa w art. 188, do Trybunału Konstytucyjnego wystąpić mogą organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego. Natomiast art. 188 pkt 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że Trybunał Konstytucyjny orzeka w sprawach zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją oraz zgodności ustaw z ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi, których ratyfikacja wymagała uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

Art. 197 ust. 1 i 2 oraz art. 247 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.Nr 149, poz.887) zrodził wątpliwości co do jego zgodności z art.2 oraz art.167 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 Konstytucji RP oraz z art. 9 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. i ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską (Dz.U. z 1994 r. Nr 124, poz..607) oraz z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.).

Powyższa wątpliwość co do zgodności z zacytowanymi regulacjami prawnymi zrodziła się na gruncie konieczności stosowania w praktyce przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, bez prawnego zabezpieczenia w całości środków finansowych na te działania w regulacjach ustawowych .

Art. 167 ust. 1 Konstytucji RP zapewnia jednostkom samorządu terytorialnego udział w dochodach publicznych **odpowiednio do przypadających im zadań** .

Zgodnie zaś z art. 167 ust. 4 Konstytucji RP zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z **odpowiednimi** zmianami w podziale dochodów publicznych .

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która wejdzie w życie 1 stycznia 2012 r. wprowadzi liczne, nowe zadania własne dla gminy, w tym obowiązek zatrudniania asystentów rodziny, ponoszenia częściowych kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej (od 10 % kosztów w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej do 50 % w trzecim i kolejnych latach). Żaden z przepisów nie wskazuje źródeł finansowania, natomiast brak możliwości w tym miejscu zastosowania domniemania, iż gmina ma obowiązek sfinansowania zadania własnego w całości ze środków własnych. Art. 247 cytowanej ustawy stanowi jedynie, że minister ds. rodziny wprowadzi program na dofinansowanie nowych zadań własnych gminy z zakresu wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej w okresie trzech lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, w formie dotacji celowej z budżetu państwa, której wysokość może przekroczyć 50 % wydatków na realizację zadania. Ta delegacja do wydania przepisów wykonawczych nie zmieni istniejącego stanu rzeczy, albowiem jest to jedynie delegacja do ustalenia warunków i zasad, natomiast kwestia źródeł finansowania nadal pozostaje nie rozstrzygnięta i nie uregulowana. Art. 197 ustawy stanowi, że jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań obejmujących wspieranie rodziny oraz system pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50 %, a w przypadku gdy środki te pochodzą z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej wysokość dotacji nie może przekroczyć 70 % wydatków przeznaczonych na realizację zadania. Istniejąca regulacja prawna zatem w zakresie dotowania ma charakter fakultatywny i nie oznacza nawet zabezpieczenia dofinansowania zadań odpowiednio zgodnie z art. 167 ust. 1 i ust. 4 Konstytucji, zakreślając ponadto 3 letni okres określenia warunków i zasad w przepisach wykonawczych. Regulacja ta

powodować będzie znaczne obciążenie finansowe dla budżetu Miasta, co znajduje bezpośrednie przełożenie na obciążenie kosztami realizacji tych zadań jego mieszkańców, co

- 2 -

łamie konstytucyjną zasadę, iż w przypadku zmiany zadań i kompetencji, w ślad za tymi zmianami następują również konstytucyjnie zagwarantowane zmiany w podziale dochodów publicznych .

Brak zatem zapewnienia ustawowo wyraźnie źródeł finansowania nowych zadań wynikających z zacytowanej ustawy jest niezgodne z art. 167 ust. 1 i ust. 4 Konstytucji RP, jak również z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, w świetle którego również przekazanie nowych zadań gminie w drodze ustawy oraz nowych zadań własnych wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych gminy lub subwencji .

Regulacja, która nie zapewnia zgodności z konstytucyjnie zagwarantowaną zasadą zapewnienia odpowiednich środków finansowych, narusza wyrażoną w art. 2 Konstytucji RP zasadę zaufania obywatela (tu : zarówno mieszkańców gminy jak i świadczeniobiorców) do państwa i stanowionego przezeń prawa i wyprowadzaną z niej zasadę zabezpieczenia i ochrony interesów w toku .

Prawo społeczności lokalnych do posiadania własnych, wystarczających zasobów finansowych, których wysokość winna być dostosowana do zakresu uprawnień, zaś systemy finansowe, na jakich opierają się zasoby pozostające w dyspozycji społeczności lokalnych, powinny być wystarczająco zróżnicowane i elastyczne, aby mogły, w miarę możliwości, odpowiadać rzeczywistym zmianom, zachodzącym w poziomie kosztów związanych z wykonywaniem uprawnień - zagwarantowane zostało w art. 9 ust. 1, ust. 2 i ust. 4 Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, a zatem również z tą regulacją zacytowane regulacje ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stoją w sprzeczności.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione .